

Občinski proračun za l. 1930.

Na vprašanja od raznih strani, kako naj se ravnaajo občine in županstva glede sestavljanja svojih proračunov za naslednje leto, smatramo za potrebno pojasniti tudi širši javnosti, da točna navodila za enkrat še niso mogoča. Gotovo je, da bo glavna ovira novi predpis direktnih davkov po novem davčnem zakonu. Davki pa — vsaj nekateri — n. pr. pridobni, ki je glavna podlaga za samoupravne doklade, ni še povsod določena, ampak bo njen predpis izvršen najbrž komaj do konca septembra — še ne morejo biti v končni veljavnosti predpisa naznanjeni občinam od davčnih uprav.

Na neko vprašanje je izjavila finančna direkcija, da občine najbrž *pred oktobrom* ne bodo dobile izkazov o predpisu direktnih davkov, ki so temeljna podlaga za sestavo občinskih (kakor tudi drugih) proračunov. — Gotovo pa je, da se bodo vse doklade občin ter drugih samoupravnih edinic določale po predpisu državnih davkov po novem davčnem zakonu.

Občinskimi in drugim samoupravnimi edinicami torej ne preostaja drugega nego čakati, da jim bodo poslani davčni izkazi. Šele tedaj bodo mogle sestaviti pravilne in realne proračune.

Med tem pa naj za sestavo vse pripravijo in *dobro pretehtajo* vse dohodke, posebno pa pričakovane izdatke in potrebščine, kajti nadzorstvo nad porabo občinskega denarja le v mejah proračuna in odobrenih potrebščin bo silno strogo. To nadzorstvo bo izvrševala *oblastna kontrola* po predpisih, ki veljajo za državno računovodstvo. Vedeti je tre-

ba, da omenjena oblastna kontrola ni kak oddelek oblastne samouprave, marveč je *državna* institucija, ki nadzira tudi vse oblastne finance, ne le občinske in druge, med temi celo cerkvene. — Ne bilo bi odveč, če bi se glede oblastne kontrole seznanila širša javnost z določbami *Pravilnika o poslovnem redu in organizaciji oblastnih kontrol*, objavljenega v Urad. listu z dne 13. decembra 1927.

Fr. K.—n.

Še enkrat: Kako delate?

Zopet je tu doba, ko se silne množine sadja — jabolk in hrušk — stolčejo. Na tisoče in tisoče hektolitrov sadnega mošta naprešajo, pa kako malo je iz njega dobre in stanovitne pijače. Dokler kipi in ko piki, je še nekaj, čimdlje pa stoji, tem slabejši je navadno. V vinorodnih krajih ga niti delavci ne pijejo radi, dokler čutijo še kaj grozdnega vina v kleti. Mnogo te pijače se tudi pokvari, ko nastopi toplejša letna doba.

Če pomislimo, da je sadni sok prav primerno sestavljen in da se da iz njega narediti pijačo, ki jo je včasih težko ločiti od pravega vina, je vendar čudno, da se baš pri nas naredi tako malo res dobrega in stanovitnega sadjevca. Kdor pa bolj od blizu pogleda kako to pijačo delajo, se ne bo nič čudil, da je izdelek tako malo vreden. Pri nas delajo še vse po starem in se ne zmenijo za novodobne pridobitve na tem polju, dasi je že več nego 30 let, odkar so drugod vpeljane in priznane. Poglejmo nekatere glavne in bistvene napake, ki jih delajo splošno pri nas pri izdelovanju sadjevca!

1. Meljejo in tolčejo vse od kraja naj bo dobro ali slabo, ne izbirajo

nagnitega in gnilega sadja, še manj se pa menijo, če je sadje *snažno*. Ne perejo ga menda nikjer. Tudi na zrelost se ne gleda dovolj. *Največja snaga in čistota pri sadju je prvi pogoj za dober izdelek.*

2. Pri orodju, s katerim sadje predelavajo (mlin, preša i. dr.), pri posodju za drozgo in mošt in pri sadih ljudje vobče niso dosti natančni. Marsikje so še dandanes mnenja, da je za sadjevec vse dobro. Kakor pri sadju, prav tako je *skrajna čistota pri orodju in posodi* drugi važen pogoj za napravo dobrega sadjevca. Vsak dan, ko delo končamo, je treba vse, kar koli je prišlo z drozgo in sadnim sokom v dotiko, temeljito umiti s čisto vodo, sicer je drugi dan že vse okuženo. Če pa stoji še dlje neoprano, je pa seveda še hujše. Ko pa na jesen prvič vzamemo v roke mlin, prešo, škafe, sode itd., pa ne zadostuje, da bi malo poplaknili z mrzlo vodo. Tu je neogibno potrebno temeljito *snaženje s toplo vodo in sodo.*

3. Dober sod se pokvari, ali se vsaj ne razvija pravilno, ako *slabo kipi*. Zlasti škodljivo je, ako je sod do vrha nalit. Tisto običajno »venmetanje« je v največjo škodo za poznejše vino. Soda naj manjka približno eno desetino in med kipenjem naj bo zaprt s *kipelno veho*. Ko burno kipenje poneha, kar se vidi na delovanju kipele vehe, moramo posodo doliti do vrha in zapreti do pretakanja še s *kipelno veho*. Pravilno more mošt kipele le tedaj, ako ima dotični prostor najmanj 15° C. Kdo se pri nas briga zato! Kje vidimo toplomer v kipele kleti?! Pa še nekaj važnega! Kipenje se pospeši in kakovost izdelka izboljša, ako sadjevec pokipi na samočistih vinskih drožeh, ki se dobe vsako jesen pri kmetijskem kemijskem poskuševališču v Ljubljani in v Mariboru. *Pravilno in čisto kipenje* je tretji pogoj, če hočemo dobiti dober sadjevec.

4. Vobče je pri nas navada, da se sadjevec pusti na drožeh in da se toči kar iz večjega soda, dokler je už-

ten. Takega ravnanja ne prenese niti močno vino, nikar pa šibek sadjevec. Tako bi smeli točiti edino tisto pijačo, ki jo porabimo čez zimo. S sadjevcem, ki je namenjen za poletje ali za prodaj, je treba pa ravnati drugače. Ko je pokipel in se do dobra očistil, ga je na vsak način pretočiti (navadno decembra ali januarja) s tropin v drug snažen in nekoliko zažveplan sod. Pretakati ga moramo tako, da pride čim manj v dotiko z zrakom. Sode moramo napolniti do vrha, trdno zabiti in imeti na hladnem. Sod, ki ga imamo na pipi, zamašimo s sterilizatorjem, to je priprava, ki zabranjuje pristop škodljivih glivic skozi veho v sod. *Pravočasno pretakanje, shranjevanje v polnih posodah v hladnem prostoru* je pa četrti pogoj za dosego dobrega, v vsakem oziru vinu podobnega sadjevca.

Iz teh migljajev se pa seveda nihče ne more naučiti vsega, kar je potrebno za napravo dobrega sadjevca. Kdor se hoče v tej važni zadevi natančno poučiti, naj si omisli knjigo »*Sadno vino ali sadjevec*«, ki jo dobi za nekaj dinarjev v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. S.

Resna beseda novim hmeliarjem.

Če bi pred tremi, štirimi leti hotel kdo odsvetovati kmetovalcem način saditve hmelja, bi naletel na splošen odpor in žigosali bi ga kot največjega sovražnika kmetov. Ne smemo se namreč čuditi, če je slovenski kmet, ko ga je začela stiskati gospodarska kriza, začel iskati ravno v hmeljarstvu nov in izdaten vir dohodkov, ko je doznal, kako lepe dobičke si delajo sedanji hmeljarji s svojim pridelkom. Ta pojav je nastopil tudi v drugih delih naše države. Tudi ne smemo grajati te lastnosti našega kmeta, kajti ona kaže o njegovi napredkaželjnosti, ki si hoče z novimi kulturami izboljšati svoje gospodarsko stanje. Dejansko si je marsikateri pameten gospodar s hmeljem toliko opomogel,

da je kril vse izdatke za hmeljske nasade in si zraven tega zbral še nekaj rezerve za slabša leta.

Povdarjati moramo tu, da so s tem mišljeni le novi hmeljarji, ki se prej niso pečali s to panogo. Stari hmeljarji so preživeli že nekoliko takih kriz, zato vedo, da pride po takih neugodnih dobah zopet čas, ko se bo hmeljarstvo izplačalo. Oni imajo tudi večinoma zbrano rezervo za suha leta, ki so sedaj nastopila, ter jim ni preveč težko preboleti te krize.

Drugače je z novimi hmeljarji, ki so začeli saditi hmelj šele tedaj, ko je ta imel najvišjo ceno. Višek pridelka so pa dosegli šele tedaj, ko mu je cena padla izpod proizvajalnih stroškov. Ti so vložili mnogo kapitala v hmeljnike, drogeve, sušilnice, gnoj in v delo. Ker pa večina njih ni imela razpoložljivih sredstev, se je zadolžila v nadi, da bo v par letih krila ta dolg. Cene pridelku so pa nenadoma tako padle, da ne krijejo niti proizvodnih stroškov, kaj še, da bi se z njimi poravnali dolgovi. Saj ponujajo dandanes za kg savinjskega hmelja komaj 7, 8 do 9 Din. S tem izkupičkom ni mogoče kriti niti stroškov za obiranje in sušenje, zato vidimo, da so letos marsikateri hmeljarji pustili hmelj kratkomalo neobran.

Toda tudi drugod ni bilo mnogo bolje. V Vojvodini, Bački, Baranji, Srbiji se pojavlja ista slika. Tudi tam leži veliko kapitala mrtvega v hmeljnikih in sušilnicah. Kaj pa sedaj s hmeljniki?

Državna statistika nam pove, da je britki nauk, ki ga je doživel marsikateri novi hmeljar v zadnjih dveh letih, ko ni mogel vnovčiti hmelja, že marsikaterega izpametoval. Od leta 1928 je s hmeljem posajena površina do letos nazadovala za celih 2530 ha; torej namesto lanskih 9220 ha imamo v državi samo še 6690 ha. To je zdrav pojav našega kmetijstva, ki je uvidelo, da ga hmeljarstvo preveč izčrpa in grozi uničiti. Zato so kmetje hmelj poruvali in ga nadomestili z donosnejšimi kulturami, ki ne zahte-

vajo toliko pridelovalnih stroškov. Po dosedanjih izglelih ni namreč mnogo upanja, da bi ta kriza kmalu nehala, ampak bo trajala še nekoliko let. So pa tudi še drugi svetovni pojavi, ki dajo slutiti, da bo potreba po hmelju od leta do leta manjša.

Obrnimo se sedaj k dejstvu, ki jih zaenkrat ne moremo spreminjati. Naši kmetje so vložili v novo hmeljarstvo mnogo kapitala. Ta kapital se sestavlja iz stroškov za rigolanje zemljišča, gnojenje s hlevskim in umetnimi gnojili, za nakup sadik, hmeljskih drogov in napravo sušilnic, pa tudi iz intenzivnega obdelovanja nasadov. Ni pa zgubljen ves ta denar, ampak marsikaj se da obrniti še v dobro. Obdelovanje hmejnikov je danes zguba, torej ven s hmeljem. Kaj pa z zemljiščem? Še nobeno zemljišče, razen vinogradov, ni bilo prej tako dobro obdelano, kakor hmeljnik. Globoko zrigolan, bogato pognojen, skrbno obdelan je moral hmelju dati hrane za bogat pridelek. Posějmo ali posadimo sedaj na ta zemljišča kako drugo rastlino, žito, krompir, peso, koruzo, bomo videli kako bogat pridelek dobimo. To je dosegla tista temeljita priprava zemlje, ki jo hmelj rabi in ki mu jo je naš kmet tudi v obilni meri nudil.

Kakšen nauk pa lahko črpa slovenski kmet iz tega dejstva? Ta nauk, da se da z globokim oranjem, močnim gnojenjem, z domačimi in umetnimi gnojili in skrbnim obdelovanjem zemlje doseči bogate pridelke tudi pri drugih rastlinah. Zato naj tudi ostala zemljišča tako skrbno obdeluje in dobro gnoji, pa bo kmalu prebolel zgubo, ki mu jo je donesel hmelj.

Kaj pa z drugimi napravami? Hmeljski drogi se dajo takoj težko uporabiti v druge namene. Vzlic temu jih zaenkrat ni zavreči, ampak dobro ohraniti. Morda se bo pozneje našla kaka prilika za njih uporabo. Sušilnice se dajo posebno letos uporabiti za sušenje sadja, ko smo jih primerne preuredili. Ravno teh pri nas zelo primanjkuje in vendar bi bilo bolj

koristno in dobičkanosno, če bi se naši sadjerejci bolj oprijeli sušenja sadja, nego da ga vsega porabijo za sadjevec ali žganje. Sušeno sadje bi lahko tvorilo važne hranilo našega podeželskega ljudstva. Tako se dajo tudi sušilnice za hmelj še bolj dobičkanosno uporabiti.

Če bodo torej novi hmeljarji pravilno razumeli nauk, ki jim ga nudi današnje bridko razočaranje vsled nizkih cen hmelja, tedaj jim to ne bo v škodo, ampak le v korist, ker bodo vsled boljšega obdelovanja zemlje zvišali svoje pridelke in pocenili produkcijo.

Morda bo kdo mislil, da je nazadovanje hmeljarstva omejeno le na našo državo. Nikakor ne. To je svetovni pojav. Cene hmelju v Nemčiji, na Češkem in na Francoskem so bile lani v našem denarju od 60 do 70 Din za kg. Pri nas mu je bila tedaj cena po 20—30 Din. Letos je padla tam cena izpod polovice in se plačuje v Nürnbergu po 26—34 Din, v Žatecu na Češkem 23—29 Din, v Alzaciji 23—28 Din za kg, pri nas pa 7—9 Din. Zaradi teh nizkih cen so češki hmeljarji sklenili zmanjšati površino hmeljnikov na najnižje. S tem bodo sicer za nekaj let udarjeni, toda cene se bodo popravile in za pridelek bodo prejeli toliko, da bodo krili stroške obdelovanja.

Tak je položaj hmeljarstva in se zaenkrat ne da na njem mnogo spreminjati. Naš kmet pa, ki se je z vso vnemo vrgel na to novo panogo, ki ga je pa toliko bolj razočarala, naj se obupa, ampak naj iz tega črpa nauke, ki mu na drugih poljih lahko donesejo koristi, ki si jih je zaželel pri hmelju. Neutajljivo dejstvo je, da bi naš kmet mnogo bolje izhajal in izvlekel iz svojega gospodarstva mnogo več dobička, če bi posvetil poljedelstvu, travništvu, sadjarstvu in živinoreji vsaj polovico toliko skrbi in dela, kakor ga žrtvuje za hmeljarstvo in vinarstvo.

Sadni sejem v Ljubliani.

Glavni odbor Sadjarskega in vrtarskega društva je sklenil v seji dne 1. t. m., da priredi od 19. do 24. oktobra t. l. s sodelovanjem velesejske uprave velik sadni sejem, s katerim hoče predvsem pospeševati trgovino z namiznim sadjem, kakršnega prideluje Slovenija.

Na sejem se bo sprejemalo samo trpežno, zimsko namizno sadje, ki mora biti zrelo, skrbno obrano, ločeno po sortah in razbrano po debelosti.

Od vsake sorte, ki jo kdo hoče postaviti na sejem kot uzorec, bo treba poslati najmanj 25 kg (za 1 normalni zaboj) izbranih, enako debelih plodov, ki so brez vsake napake. Samo ob sebi je umevno, da se lahko pošlje od ene in iste sorte tudi sadja za več zabojev, torej 50, 75, 100 kg itd. Sadje bo poslali v navadnih zabojih, kakor jih kdo more dobiti ali pa v sodih (n. pr. od cementa), trdno vloženo v lesno volno ali kako drugo primerno snov. Na sejmišču se bo sadje preložilo v normalne zaboje kakršni so sedaj v svetovni trgovini upeljani. Obenem s pošiljko sadja je javiti društvu koliko takega sadja, kakor je vzorec, ima dotični posestnik na prodaj. Vse na sejem poslano sadje bodo dobili lastniki plačano po kakovosti in takratnih cenah.

Opozarjamo torej vse posestnike, ki imajo večje množine lepega namiznega sadja, zlasti zimskih jabolk na prodaj, dalje vse podružnice Sadjarskega in vrtarskega društva, zadruga in sploh vse, ki jim je uspešen razvoj in napredek naše sadne trgovine pri srcu, naj se do konca tega meseca priglasijo, da se hočejo udeležiti te prireditve. V priglasilu naj navedejo, katero sadje (sorte) in kakšno množino hočejo postaviti na sadni sejem. Pri tej priliki nujno svarimo vse producente namiznega sadja, da se ne prenaagljijo s spravljanjem in s prodajo sadja, zlasti velja

to za zimska jabolka, in da ne nasedajo raznim prekupcem, ki skušajo ekostititi se z letošnje dobro letino v veliko škodo producenta.

Pojasnila daje in priglasila sprejema Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani, Resljeva cesta 24-III. Načelnstvo.

Kletarski tečaji.

V mesecu septembru bo ljubljanska oblastna samouprava priredila šest trodnevni kletarskih tečajev in sicer v Metliki, v Arnovih selih, na Bizeljskem, v Kostanjevici, v Krškem in na kmet. šoli na Grmu pri Novem mestu.

Tečaji se bodo vršili: v Metliki dne 12., 13. in 14. septembra za udeležence okolišnih občin, v Arnovih selih dne 16., 17. in 18. septembra za udeležence občin Arliče, Sromlje in Zdoles; na Bizeljskem 19., 20. in 21. septembra za občine Kapele, Globoko, Pišce, Bizeljsko; v Kostanjevici dne 19., 20. in 21. septembra za občine Sv. Križ, Št. Jernej in Cerklje; v Krškem dne 23., 24. in 25. septembra za občine Krško, Studence, Raka in Videm; na Grmu dne 23., 24. in 25. septembra za opolišne občine. Tečaji se bodo začeli ob 9 vsak dan.

Vinogradniki, ki se želijo udeležiti tega tečaja, naj svojo udeležbo prijavijo pri svojem županstvu.

Denar.

g Ljubljanska denarna borza. Promet na ljubljanski devizni borzi je v zadnji dobi manj živahen, vrednote se pa držijo na svoji stalni stopnji, kakor naš dinar v Curihu, ki se plačuje po 9.1275 centimov. Inozemski denar na ljubljanski borzi pa notira kakor sledi: 1 angleški funt 276.03 Din, 1 ameriški dolar 56.83 Din, 1 holandski goldinar 22.82 Din, 1 nemška marka 13.56 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.94 Din, 1 avstrijski šiling 8.02 Din, 1 belgijski belg 7.91 Din,

1 italijanska lira 2.98 Din, 1 francoski frank 2.23 Din, 1 češka krona 1.686 Din. — To so srednje cene za tuje devize na borzi v Ljubljani. Denarni zavodi plačujejo pri nakupu inozemski denar nekoliko nižje, prodajajo pa nekoliko dražje, kakor notira ljubljanska borza.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Kupčija z deželnimi pridelki na ljubljanski blagovni borzi je v zadnji dobi srednje živahna. Pri dobavah v polnih vagonih, postavljenih na vsako železniško postajo Slovenije se je ponujalo blago za 100 kg v vrečah po teh-le cenah: pšenica bačka, 80 kg težka, po 245—247.50 Din, nova uzančno blago po 242.50—245 Din, koruza bačka, navadna tarifa 240 do 242.50 Din, mlevska tarifa 237.50 do 240 Din, ječmen bački 215—220 Din, oves bački 215—217.50 Din, moka 0g franko Ljubljana 365—370 Din.

g Žitno tržišče. V zadnji dobi se vršijo zaključki skoraj samo v pšenici. Ker se je pa njena cena na čikaški borzi utrdila, je tudi pri nas nekoliko nategnila. Zaradi tega je bilo v zadnjih dneh nekoliko več nakupov in manj ponudb kakor prej. Sedaj se skušajo posebno mihi kriti z blagom, medtem ko izvozniki kupujejo samo toliko, kolikor imajo pač sklepov z inozemstvom. — Položaj za koruzo pa postaja čedalje slabši. Na trg prihajajo velike množine stare koruze, ker kaže nova žetev zelo dobro. Tako je nazadovala cena za ta proizvod na 190—192.50 Din bačka nakladalna postaja. — Tudi ječmen se slabo plačuje ter velja krmilni ječmen v Bački 62—63 kg težak 140—145 Din.

g Tržišče z lesom. Kupčija z lesom na ljubljanski blagovni borzi je v splošnem precej živahna. Tako se je tekom zadnjega tedna sklenilo okrog 60 vagonov bukovih drv in blizu 30 vagonov stavbenega lesa. Posebno zanimanje je za trame in

ravni tesani les, za hlode in krajnike. Tudi hrast je iskan in je bilo oddanih več vagonov hrastovih plohov in podnic. — Lesna industrija se posebno zanima za letošnjo licitacijo hrastovih debel, ki jo je razpisala občina Vinkovci. Gre za 2360 komadov 150—300 let starih hrastov za izklicno ceno 10.6 milijona Din. To bo ena največjih licitacij v zadnji dobi.

g Razni deželni pridelki. Najvažnejši pridelek Slovenije je krompir. Ker je letina tukaj prav dobra in ponudba znatna, mu je cena nizka. Beli in rani roza-krompir stane pri vagonskih dobavah po 80 Din za 100 kg. Za pozni krompir pa računajo pri kmetu, da bo po 50 do 60 Din. — Fižol je dal nad srednje dober pridelek. Je sicer nekoliko droban, toda klenega zrnja z lepo barvo. Cena za koks in mandalon je okrog 4 Din za kg. Za ribničana je manj povpraševanja in se tudi ceni po 4 Din. Beli fižol je prav dobro obrodil in se plačuje po 3 Din. Cipro rjavi stane šest Din, visoki koks 4 Din. — Gobe se malo ponujajo, ker ni nove rasti in se le stare zaloge polagoma prodajajo. Cene neizpremenjene, šele ko pride nova rast, se bodo cene nekoliko spremenile. — Črna detelja, seme domače se plačuje po 18 Din, seme z debelo predenico 14 Din, italijansko seme 16.50 Din. — Lucerna italijanska stane franko Postojna 13.50 Din za kg.

g Tržišče z jajci. Položaj se v zadnji dobi ni mnogo spremenil. Pri Pri nas so cene ostale iste in se plačujejo producentom po 100 do 110 para komad. Nakupovalci in izvozniki plačujejo pa tudi do 125 para. V Berlinu notirajo jajca iz Jugoslavijo po $9\frac{1}{4}$ — $9\frac{3}{4}$ peniga (1.30—1.33 Din) franko meja, neocarinjeno za komad.

g Hmeljsko tržišče. Obiranje je povsod v teku in tudi na trg prihaja nekoliko novega blaga, vendar kupčija se še ni razvila. Čehi ponujajo svojo blago po 23.50—27 Din za kg,

v Nürnbergu je bilo prodanega nekaj nemškega hmelja po 25.75—33.90 Din, v Alzaciji po 18 Din. V Banatu in pri nas še ni prišlo do kupčij. Trgovci pa ponujajo zelo nizke cene, ki pa ne krijejo niti proizvodnih stroškov.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem 4. t. m. Na ta sejem je bilo prignanih 265 konj, 50 volov, 72 krav, 32 telet in 126 prašičev za rejo. Radi jesenskih del je bil sejem srednje živahen in kupčija bolj mrtva. Prodalo se je 35 konj (nekaj klavnih za izvoz v Italijo), 30 volov, 40 krav, 24 telet in 90 prašičkov za rejo. Cene so bile iste kakor na zadnjem sejmu. Za kg žive teže se je plačevalo: voli I. po 11 Din, II. 10 Din, III. po 9 Din, krave debele 5.50—7.50 Din, klobasariče 4—5 Din, teleta 14—15 Din. Konji in prašički za rejo po velikosti in kakovosti.

g Živinski sejem v Mariboru. Zadnji živinski sejem v Mariboru je bil zelo živahen in izredno dobro obiskan. Živinorejci so prignali 702 glav velike živine in sicer: 11 konj, 16 bikov, 201 vola, 466 krav in 8 telet. Prodanih je bilo 445 komadov. V Avstrijo se je izvozilo 96, v Italijo 25 glav. Cene so napram prejšnjemu sejmu nekoliko narasle. Debele vole I. vrste so plačevali kg žive teže od 10 do 11 Din, poldebele 9—10 Din, vprežne 9.50—9 Din, bike 6.50 do 10.50 Din, debele krave 7—8.50 Din, plemenske krave 6—7 Din, krave za klobasarje 5—5.50 Din, molzne in breje krave 7—8 Din, mlada živina 8.50—10.50. Stalni obiskovalci mariborskega sejma so zatrjevali, da tako živahnega sejma že dolgo ni bilo. Opaža se, da so mariborski sejmi vedno bolj obiskani.

g Mariborski prašičji sejem. Dne 6. septembra je bil v Mariboru precej živahen prašičji sejem, na katerega so pripeljali 415 prašičev. Od teh so prodali 326 glav. Cene za glavo so

bile približno iste, kot na zadnjem sejmu. Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad po 70—150 Din, 7—9 tednov stari 200—250 Din, 3—4 mesece 300—400 Din, 5—7 mesecev 450—620 Din, 8—10 mesecev 700 do 840 Din, eno leto 1000—1400 Din; 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 17—18 Din.

Razno.

g **Nakup plemenskih kokoši.** Živinorejski oddelek kmetijskega ministrstva pripravlja nakup velikega števila plemenskih kokoši štajerske pasme ter pasem Rode Island in Plimeth. Ta nakup se bo izvršil v naši državi, zato je potrebno, da gojitelji omenjenih pasmi pošljejo svoje ponudbe kmetijskemu ministrstvu, oddelku za živinorejo, nakar bo potrebna komisija sestavila nabavni načrt. Za nakup teh plemenskih kokoši je odrejen kredit od 600.000 Din. — Največji dohodek perutninarstva leži v jajcih. Izvoz jajc donša državi na stotine milijonov Din. V zadnjih letih je pa ta izvoz jajc nazadoval, ker imamo premajhna jajca, ki jih svetovni trg ne mara, ali pa mnogo slabše plačuje. Da se to stanje zboljša, je kmetijsko ministrstvo na predlog tozadevne ankete v Zagrebu sklenilo splošno zboljšati domačo rejo kokoši. Za zboljšanje domačih pasem je določilo eno domače pleme (štajersko kokoš) in dve tuji plemeni, ki so tudi zelo dobre jajčarice in primerne za rejo na kmetih. — Ker je štajerska kokoš znana kot izvrstna jajčarica in obenem tudi dobra za meso ter bo kmetijsko ministrstvo tudi v bodočih letih nadaljevalo z nakupom plemenskih živali tega plemena, priporočamo kmetovalcem posebno ljubljanske oblasti, da se v večji meri oprimejo reje štajerske kokoši.

g **Ravnateljstvo za kmetijski kredit.** Zadnje dni avgusta se je v Beogradu vršila likvidacijska seja ravnateljstva za kmetijski kredit. Iz

poročila te seje posnemamo, da se je letos povečalo število mestnih zadrug za 268, tako da jih je sedaj 1220 v šestih oblastnih zadrugah. Sedaj je osnovana Glavna zadruga za kmetijski kredit kot revizijska in organizacijska centrala in k tej pripadajo vse zadruge. Finančna sredstva direkcije so znašala nekaj nad 120 milijonov Din (od tega 5 milijonov iz letošnjih dotacij). Koncem leta 1928. je bilo oblastnim zadrugam podeljeno 66.1 mil. Din kreditov, letos pa še 37.9 mil. Din, torej nad 100 milijonov. Nadalje je bilo zadrugnim zvezam in centralnim kmetijskim korporacijam odobreno 15 mil. Din kreditov, od teh izčrpanih 10 mil. Din. Ravnateljstvo si je kljub nizki obrestni meri in izdatkom za organizacijo napravilo 7 mil. Din rezerv. Na podlagi pregledanih knjig se bo predala vsa imovina Privilegirani Agrarni banki.

g **Zahteva po carinski zaščiti avstrijskih agrarcev.** Avstrijski zvezni minister za kmetijstvo je na zadnji seji ministrskega sveta predlagal povišanje večjega števila agrarnih carinskih pozicij avstrijske carinske tarife ter uvedbo monopola na žitno trgovino. Razprava o tem predlogu je bila predložena.

g **Zahteve švicarskih agrarcev.** Švicarski agrarci zahtevajo povišanje uvozne carine na maslo, svinjsko mast, žito in krompir, ker hočejo s tem zvišati cene domačim pridelkom. — Zahteve avstrijskih in švicarskih agrarcev so take, da ogrožajo naš izvoz navedenih pridelkov. Naši vladni krogi bodo morali na to paziti, da se zaščitijo interesi našega kmetijstva, drugače bo težko delovati za zvišanje domače produkcije.

g **Registri o prodanih alkoholnih pijačah.** Finančna uprava je priznala to ugodnost, da se v krajih, ki imajo manj kakor 2000 prebivalcev, opusti vodenje registrov o prodanih alkoholnih pijačah ter se nadomesti z večkratno ali vsaj mesečno kontrolo založe. Istočasno pa je bila dolžnost

voditi register znatno razširjena. Dosedanji register o prodaji žganja je bil razširjen tudi na prodajo vina in piva. V register se mora vpisati vsak prejem alkoholnih pijač, čim dospo v poslovne prostore. Z vpisom se ne sme čakati do večera ali drugega dne, kajti registrirati se mora poleg imena in bivališča dobavitelja ter količine in jakosti tudi uro sprejema. Prav tako se morajo v register vpisati dnevne prodaje in sicer koncem vsakega dne ločeno po vrstah; pri vsaki prodaji od 5 litrov ali več pa se mora prodaja vpisati takoj in kupec mora še pismeno potrditi, da je doitično količino res kupil. — Ta odredba je precej huda obremenitev točilnih obrtnikov.

g Podpore za gnojšča in gnojnične jame. Kmetijsko ministrstvo je določilo znesek 50.000 Din za podpore za napravo gnojšč in gnojničnih jam za revnejše člane Kmetijske družbe. Iz tega zneska bo mogoče 50 prosilcem izplačati po 1000 Din v gorenji namen. Prošnje morajo posestniki vložiti potom svoje kmetijske podružnice najkasneje do 31. t. m. Navesti morajo v nji tudi svoje gospodarsko stanje. Podrobneje je to opisano v »Kmetovalcu«.

g Uživanje brezalkoholnih pijač. Tudi v Jugoslaviji se hitro razširja uživanje brezalkoholnih pijač in izpodriva konzum piva in vina. Tako so se pri nas udomačile razne take pijače kakor so »Chabesso«, »Jogura«, »Foking« itd. Zveza hrvatskih vinogradnikov in gostilničarska zveza sta povzeli akcijo, naj bi se tudi te pijače podvrgele trošarinu, ker da škodujejo konzumu s trošarino obremenjenega vina in piva, obenem pa da povzročajo nazadovanje državnih, oblastnih in občinskih dohodkov. V Zagrebu je n. pr. letos konzum piva nazadoval od 41.000 na 36.000 hl, konzum vina pa od 25.000 na 18.000 hl, dočim se je konzum brezalkoholnih pijač dvignil od 220.000 na 860.000 steklenic.

g Obdelovanje zemlje s stroji v Vojvodini. V vojvodinskem kmetijstvu

se vedno bolj širi strojno delo. Motorni plugi zavzemajo vedno večji obseg, kajti kmetje so uvideli, da se z njimi mnogo lažje, hitreje, bolj po ceni in mnogo boljše obdela zemlja kakor z vprežno živino. Dočim so še pred kratkim samo veleposestva imela motorne pluge, traktorje, jih je letos videti v vseh vaseh Slavonije, Srema in Vojvodine. Ker je ta investicija za malega kmeta težko zmagljiva, se združi več kmetov skupaj in si kupi traktor, ki stane do 200.000 Din. Trgovci in tvornice ga prodajajo na obroke to je na petletni kredit, kar znese letno nad 40.000 Din. — Strojno obdelovanje zemlje bo tudi pri nas potrebno, če bodo naši kmetje hoteli s svojimi pridelki konkurirati z drugimi poljedelci. Motorni plug pa je za posameznika pri nas predrag, zato se bo moralo združiti po več kmetov skupaj, da si ga bodo naročili in skupno uporabljali. Motorni plug, vleče ga traktor, je dandanes že tako izpopolnjen, da ne zahteva izšolane moči za vodstvo, ampak se nanj navadi vsak delavec v najkrajšem času. Orje pa tako globoko, kakor se pač želi. Ker je delo enakomerno in hitro, se v najkrajšem času njiva pripravi za setev. — Posebna prednost traktorjev tiči pa v tem, da se uporabi ta lahko za pogon različnih drugih strojev v domači hiši.

g Prodaja živinske soli. Monopolsko skladišče soli v Ljubljani ima v zalogi živinsko sol za Ljubljano in ljubljansko okolico po ceni 1.40 Din za kg (vreča za 50 kg stane 12 Din). Živinsko sol so upravičeni prodajati vsi trgovci, ki imajo dovoljenje za prodajo soli. Neposredno konzumentom se sol v skladišču ne prodaja. V drugih krajih Slovenije dobe maloprodajalci živinsko sol pri svojih veleprodajah. Veleprodajalci so dolžni imeti živinsko sol vedno v zalogi.

Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe, dandanašnji ljudje v večini obračajo tako, da naj bi jih drugi ljubili, kakor same sebe in jim dali vse kar imajo.